

C-98/24. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2024. február 6.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Obvodní soud pro Prahu 1 (Cseh Köztársaság)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. január 29.

Az eljárásban részt vesz:

L. P.

A. K.

R. K.

R. F. von K.-K.

Az Európai Unió Bírósága elé terjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem**A kérdést előterjesztő bíróság:**

Obvodní soud pro Prahu 1 (prágai 1. sz. kerületi bíróság, Cseh Köztársaság) [omissis], amelynek nevében a kijelölt bírósági megbízott [omissis] közjegyző (Prága, [omissis] Csehország) jár el.

Az alapeljárás tárgya

1. Az örökgyó L. K., aki halála időpontjában P.-ben, a Cseh Köztársaságban rendelkezett lakóhellyel, 2022. augusztus 24-én hunyt el. A bíróság az eljárásban résztvevők vallomása és dokumentumok (német anyakönyvi kivonatok) alapján megállapította, hogy az örökgyó özvegy volt, és két gyermeke (két lány, E. D. és N. K.), valamint unokái (A. K., R. K. és R. F. von K.-K.) voltak, akik N. K. gyermekei.

2. A Notářská komora České republiky (a Cseh Köztársaság közjegyzői kamarája) által vezetett Evidence právních jednání pro případ smrti-ben (halál esetére szóló jogügyletek nyilvántartása) végzett lekérdezés alapján megállapításra került, hogy az örökgyó két végintézkedést tett:
 - P.-i [...] I. S. közjegyző által 2015. június 23-án NZ 149/2015. számon kiállított közokirat (közjegyzői okirat) formájában tett, kitagadásról szóló nyilatkozat; a cseh jog szempontjából (e fogalom tág értelmezése szerint) a végintézkedés egyik formájáról van szó (lásd: Fiala, R., Drápal, L. és mások, *[Občanský zákoník IV. Dědické právo {§ 1475–1720}. Komentář*, 2. kiadás, Prága, C. H. Beck 2022.,] 62. o.), amelyet még a 650/2012 rendelet hatályba lépése előtt tettek (a 650/2012 rendeletet 2015. augusztus 17-től kell alkalmazni);
 - P.-i [...] R. N. közjegyző által 2017. december 20-án NZ 563/2017. számon kiállított közokirat (közjegyzői okirat) formájában készült végrendelet, továbbá a 650/2012 rendelet 22. cikkének (1) bekezdése értelmében az öröklésre alkalmazandó jog megválasztása is a szóban forgó közokirat részét képezte.
3. A 2022. november 30-i kérelmében L. K. lányának, N. K.-nak és unokáinak, A. K.-nak, R. K.-nak és R. F. von K.-K.-nak a jogi képviselője jelezte, hogy az örökhagyó az 1927. december 20-án született, 2007. január 9-én elhunyt feleségével, E. K.-val együtt 1999. november 2-án H.-i [...] (Németországi Szövetségi Köztársaság) J. F. közjegyző előtt a német polgári törvénykönyv szerint közös végrendeletet (eredeti nyelven „gemeinschaftliches Testament”), más néven „berlini végrendeletet” tett. Ezt követően e közös végrendeletet a házastársak 2001. február 8-án H.-i (Németországi Szövetségi Köztársaság) [...] J. F. közjegyző előtt tett közös nyilatkozatukkal részben módosították. L. K. lányának és unokáinak jogi képviselője szerint a szóban forgó későbbi nyilatkozattal módosított közös végrendelet (a továbbiakban: a házastársak közös végrendelete) az örökhagyónak és feleségének, E. K.-nak a német jog alkalmazandó rendelkezéseinek megfelelően tett utolsó közös érvényes akaratnyilatkozata volt és az is marad. L. K. lányának, N. K.-nak és unokáinak, A. K.-nak, R. K.-nak és R. F. von K.-K.-nak a jogi képviselője 2022. november 30-i kérelmében tovább részletezte a házastársak közös végrendeletének tartalmát és a BGB-ben (német polgári törvénykönyv) foglalt jogi szabályozást, hangsúlyozva, hogy az örökhagyó és felesége egyikük halála esetére kifejezetten korlátozták a végintézkedési szabadságukat (németül „Testierfreiheit”). A képviselő szerint az örökhagyó a másik örökhagyó halálát követően csak úgy módosíthatta a saját örökösének körét, hogy a házastársak közös végrendeletében megnevezett személyek közül nevez ki örökössé valaki(ke)t, tehát csak az

örökgyók lányai, azaz N. K. és E. D., valamint azok gyermekei közül választhatott. N. K. és az unokák, A. K., R. K. és R. F. von K.-K. jogi képviselője így igazolta az úgynevezett kötőerőt, amely a közös végrendeletet tevő örökgyók jogviszonyainak végleges szabályozását eredményezte, amelyet az első házastárs halálát követően már nem lehet a házastársak közös végrendeletében foglaltaktól eltérően megváltoztatni.

4. A kérdést előterjesztő bíróság a 37 D 227/2022-118. sz. ügyben hozott, a későbbiekben fellebbezéssel megtámadott határozatában arra a következtetésre jutott, hogy a cseh bíróságok a 650/2012 rendelet 4. cikke alapján joghatósággal rendelkeznek az öröklésben való határozathozatalra, az illetékesség pedig a [Zákön č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (a különleges bírósági eljárásokról szóló 292/2013. sz. törvény)] 98. §-a (1) bekezdésének a) pontján alapul. A bíróság rámutatott továbbá, hogy a 650/2012 rendelet 22. cikkének (1) bekezdése értelmében az öröklés egészére a cseh jog az irányadó.
5. A kérdést előterjesztő bíróság megtagadta az örökgyók lányától, N. K.-tól azt a jogot, hogy továbbra is részt vegyen az örökgyók utáni öröklésre vonatkozó eljárásban, és úgy határozott, hogy az eljárás csak L. P., mint az örökgyók 2017. december 20-án készült végrendelet szerinti egyetlen örökösének részvételével folytatódik.
6. L. K. lánya, N. K. és unokái, A. K., R. K. és R. F. von K.-K. által benyújtott fellebbezés alapján a fellebbviteli bíróság részben helybenhagyta a kérdést előterjesztő bíróság határozatát (a rendelkező rész azon része tekintetében, amely arra vonatkozik, hogy L. K. lánya, N. K. nem jogosult az eljárásban részt venni), ezt meghaladó részében pedig hatályon kívül helyezte a határozatot, és határozathozatalra visszautalta az ügyet az elsőfokú bíróság elé.
7. A fellebbviteli bíróság a 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdésére hivatkozott (amennyiben egy személy a 24. vagy a 25. cikk alapján alkalmazandó jog szerint képes végintézkedés megtételére, az alkalmazandó jog későbbi változása nem érinti a végintézkedés módosítására vagy visszavonására vonatkozó képességét). Ezek alapján a fellebbviteli bíróság a következőket állapította meg: Az örökgyók arra vonatkozó képességére (jogi lehetőségére), hogy módosítsa vagy visszavonja a közös végrendelet azon részét, amellyel az örökgyók az unokáit jelölte ki az utána való öröklésre (arra az esetre, ha a házastársa korábban meghalna), tehát feltétlenül a német, nem pedig a cseh jog az irányadó [omissis]. A fellebbviteli bíróság szerint ez a következtetés Magdalena Pfeifer [Pfeifer, M., Dědický statut - právo rozhodné pro přeshraniční dědický poměr, Praha, Wolters Kluwer ČR 2017., 173. o.] álláspontjával sem ellentétes. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az említett

álláspontból a jelen ügy tényállása tekintetében semmi más nem következik, mint az, hogy ha az örökhagyó a „választott” (lásd a 605/2012 rendelet 83. cikkének (4) bekezdését) német jog alapján közös végrendeletet készíthetett, akkor a német jog szerint a későbbiekben bármikor jogosult e végintézkedést módosítani vagy visszavonni, függetlenül a végintézkedés módosításának vagy visszavonásának időpontjában alkalmazandó bármely más jog rendelkezéseitől (megjegyzés: azon alkalmazandó jogról van szó, amely az öröklés egészére irányadó), azaz az örökhagyó által később választott cseh jogtól függetlenül. A fellebbviteli bíróság szerint tehát az a körülmény, hogy a cseh jog nemhogy nem tiltotta meg, hogy az örökhagyó a közös végrendeletben megnevezett örökösök kijelölését visszavonja, hanem (a német joggal ellentétben) minden korlátozás nélkül lehetővé tette az ilyen visszavonást, és ezáltal semmiképpen sem határozza meg a német jog közös végrendelet módosítására vagy visszavonására való alkalmazásának kérdését.

8. A fellebbviteli bíróság arra kötelezte az elsőfokú bíróságot, hogy (a német jog tartalmára vonatkozó bizonyítás lefolytatását követően) állapítsa meg, hogy a német jog szerint kizárhatók-e (és esetleg milyen feltételek mellett) a házastársak közös végrendelete azon részének a joghatásai, amely az unokáknak, A. K.-nak, R. K.-nak és R. F. von K.-K.-nak az örökhagyó utáni öröklésre való kijelölésével kapcsolatos végintézkedést tartalmaz olyan módon, ahogyan azt az örökhagyó a 2015. június 23-i kitagadásról szóló nyilatkozatában és a 2017. december 20-i végrendeletében tette. Csak ezután lehet majd határozatot hozni a 2017. december 20-i végrendelet szerinti örökös, azaz L. P. és az örökhagyó említett unokái közötti öröklési jogvitában [omissis]. A német jog szerint kell vizsgálni L. P. 2017. december 20-i végrendeletben az örökhagyó utáni öröklésre való kijelölésének, valamint az unokák, A. K., R. K. és R. F. von K.-K. 2015. június 23-i okiratban történő kitagadásának joghatását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgya és jogi alapja

A kérdést előterjesztő bíróság három kérdést terjeszt előzetes döntéshozatalra. Az **első kérdés** a „végintézkedés” fogalmának meghatározására vonatkozik. Úgy kell-e értelmezni a 650/2012 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontját vagy a 650/2012 rendelet 83. cikkének (3) és (4) bekezdését e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összefüggésben, hogy a „végintézkedés” fogalma magában foglalja a kitagadásról szóló nyilatkozatot is. Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a **második kérdés** annak értelmezésére vonatkozik, hogy melyik jog alkalmazandó az öröklésre abban az esetben, ha az örökhagyó 2015. augusztus 17-ét megelőzően több végintézkedést tett, és több állampolgársággal rendelkező személyről volt szó. Ugyanakkor a **harmadik kérdés** a 650/2012 rendelet 26. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik, vagyis arra, hogy e

rendelet hatályában zárja ki, hogy az alkalmazandó jog utólagos módosítása hatással legyen az adott személynek a végintézkedés módosítására vagy visszavonására vonatkozó képességére.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 650/2012 rendelet 83. cikkének (3) és (4) bekezdését e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összefüggésben, hogy a „végintézkedés” fogalma magában foglalja a kitagadással szembeni nyilatkozatot is[?]
- 2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 650/2012 rendelet 83. cikkének (4) bekezdését, hogy ha az örökgyógy 2015. augusztus 17-ét megelőzően több olyan végintézkedést tett, amely összeegyeztethető annak az állammal a jogával, amelyet az örökgyógy a 650/2012 rendelet alapján választhatott volna, akkor az a jog tekintendő az öröklésre alkalmazandó jognak választott jognak, amely szerint az örökgyógy 2015. augusztus 17-ét megelőzően utoljára tett végintézkedést[?]
- 3) Úgy kell-e értelmezni a 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdését, hogy ha az örökgyógy végintézkedési képessége a 2015. augusztus 17-ét megelőzően tett végintézkedéssel összefüggésben az utána történő öröklés egészére irányadó jog szerint korlátozott volt, és ha e jog későbbi megváltozása következtében a végintézkedési képessége érvényre juttatásának feltételei megváltoztak, az örökgyógy végintézkedési képessége továbbra is korlátozott azon jog szerint, amely az ezen örökgyógy után történő öröklés egészére irányadó jog lenne, ha az öröklési szerződés megkötésének időpontjában hunyt volna el, függetlenül attól, hogy a halála idején az utána történő öröklés egészére irányadó jog szerint az örökgyógy jogosult volt az öröklési szerződés megszüntetésére (felmondására vagy módosítására)[?]

Az uniós jog vonatkozó rendelkezései:

Az EUSZ 19. cikk (3) bekezdésének b) pontja

Az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontja

Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 650/2012 rendelet) 3. cikke (1) bekezdésének d) pontja

A 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdése

A 650/2012 rendelet 83. cikkének (3) és (4) bekezdése

A vonatkozó nemzeti szabályozás:

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (a nemzetközi magánjogról szóló 91/2012. sz. törvény), 2a. § és 73a. §.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (a polgári törvénykönyvről szóló 89/2012. sz. törvény, a továbbiakban: cseh polgári törvénykönyv), 1476., 1491–1497., 1537., 1538., 1576., 1642., 1643. és 1646. §.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (a különleges bírósági eljárásokról szóló 292/2013. sz. törvény, a továbbiakban: 292/2013. sz. törvény), 1. §, a 2. § f) pontja, a 3. § (1) bekezdése, a 98. § (1) bekezdésének a) pontja, 100., 101., 103., 110., 113., 138., 169. §.

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (a közjegyzőkről és tevékenységükről szóló 358/1992. sz. törvény [közjegyzőkről szóló törvény], a továbbiakban: 358/1992. sz. törvény), 4., 7., 8., 13., 35b. §.

Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (a járásbíróóságok és regionális bíróságok eljárási szabályzatáról szóló 37/1992. sz. rendelet, a továbbiakban: 37/1992. sz. rendelet), 90. §.

Hivatkozott nemzeti jogirodalom:

Pfeifer, M., Dědický statut – právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry, Prága, Wolters Kluwer ČR, 2017.

Fiala, R., Drápal, L. és mások, *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář*, 2. kiadás, Prága, C. H. Beck, 2022.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid ismertetése

A kérdést előterjesztő bíróság azért terjeszt kérdéseket előzetes döntéshozatalra, mert arra a következtetésre jutott, hogy az uniós jog értelmezése vagy érvényessége tárgyában határozatot kell hozni ahhoz, hogy e bíróság határozatot tudjon hozni. A kérdést előterjesztő bíróság szerint nincs szó a Bíróság [1982. október 6-i Srl CILFIT és társai ítélete (283/81, ECLI:EU:C:1982:335)] értelmében vett *acte clair*ről vagy *acte éclairé*ről.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett **első** kérdésről:

1. A cseh polgári törvénykönyv szerint szűkebb értelemben vett végintézkedésnek minősül az öröklési szerződés, a végrendelet és a fiókvégrendelet (a cseh polgári törvénykönyv 1491. §-a), a közös végrendelet pedig kifejezetten kizárt (a cseh polgári törvénykönyv 1496. §-a). A közös végrendelet a 650/2012 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti „öröklési szerződésnek” minősülhet, és e tekintetben az osztrák legfelsőbb bíróság is hasonló következtetésekre jutott (lásd: Beschluss Oberste Gerichtshof, 2020. június 29., ügyszám: 2 Ob 123/19f). A cseh jogirodalom azonban tágabb értelemben vett végintézkedésnek tekinti az örökhagyónak a cseh polgári törvénykönyv 1491. §-ában kifejezetten nem említett egyéb olyan jogcselekményeit is, amelyekkel a halála utáni viszonyokat rendezi. A végrendelet, az öröklési szerződés és a fiókvégrendelet mellett ilyen jogcselekménynek minősül többek között a **kitagadásról szóló nyilatkozat** (lásd: Fiala, R., Drápal, L. és mások, 62. o.).
2. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy ahhoz, hogy a végintézkedés, amellyel az örökhagyó halála esetén vagy pozitív módon, örökösök kijelölésével, vagy negatívan oly módon, hogy a törvényes örökösöktől (gyermekektől, esetleg további leszármazóitól) megvonja a kötelesrészre való jogosultságot és az öröklés jogot, észszerű, méltányos legyen, és megfeleljen a végintézkedés általánosan elfogadott értelemben vett intézményének, úgy kell értelmezni a 650/2012 rendelet 83. cikkének (4) bekezdését e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összefüggésben, hogy az e rendelkezés értelmében vett végintézkedésnek nemcsak a végrendelet, a közös végrendelet vagy az öröklési szerződés minősül, hanem a kitagadásról szóló nyilatkozat is (ugyanaz vonatkozhat a 83. cikk (3) bekezdésére is). A kérdést előterjesztő bíróság szerint a kitagadásról szóló nyilatkozat a negatív végrendelet egyik formája, amelyben az örökhagyó harmadik személyek felé jelzi arra irányuló szándékát, hogy bizonyos személyek, akik egyébként a törvény szerint örökölnének utána, ne örököljenek. Ahhoz a helyzethez hasonló helyzetről van szó, amikor az örökhagyó végrendeletben (közös végrendeletben vagy öröklési szerződésben) bizonyos személyeket jelöl ki az utána való öröklésre. Mind a végrendeletben (a közös végrendeletben vagy az öröklési szerződésben), mind pedig a negatív végrendeletben (azaz a kitagadásról szóló nyilatkozatban is) az örökhagyó szabályozza jogutódlását, más szóval **rendezi a halála utáni (jog)viszonyokat**.
3. A cseh jogirodalom a kitagadás cseh polgári törvénykönyv szerinti intézménye alatt a törvényes örökösnek az öröklésre vonatkozó jogától való megfosztását (teljes kitagadás) vagy a kötelesrészre jogosultságának korlátozását (részleges kitagadás) érti. A cseh polgári törvénykönyv 1643. §-ának (1) bekezdése szerint a törvényes örökösök az örökhagyó gyermekei, ha pedig a gyermekek nem örökölnek, a

gyermek leszármazói a törvényes örökösök. Az örökhagyó szempontjából a kitagadás olyan (szélsőséges) intézkedésként (*ultima ratio*) értelmezhető, amellyel az örökhagyó megbünteti azon (érdemtelen) leszármazóját, aki olyan magatartást tanúsított, amely alapján megállapítható, hogy a kitagadás legalább egyik törvényes feltétele fennáll (lásd: Fiala, R., Drápal, L. és mások, 388. o.).

4. A 650/2012 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontja azonban kifejezetten úgy rendelkezik, hogy csak a végrendelet, a közös végrendelet vagy az öröklési szerződés minősül végintézkedésnek; a felsorolásból **hiányzik** például a fiókvégrendelet vagy a **kitagadásról szóló nyilatkozat**. A 650/2012 rendelet 83. cikkének (3) és (4) bekezdése a „végintézkedés” fogalmát használja. Felmerül tehát a kérdés, hogy a hivatkozott cikk szerint a „végintézkedés” fogalma alatt valójában kizárólag a 650/2012 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett három fajta (típusú) végintézkedést kell-e érteni, és nem minősül ilyen végintézkedésnek az örökhagyó bármely más olyan jogcselekménye, amellyel a halála utáni viszonyokat rendezi. A kérdést előterjesztő bíróság némileg ellentmondásosnak tartja, hogy a „végintézkedés” fogalma kiterjed a végrendeletre (amellyel az örökhagyó örökösöket és esetleg hagyományosokat is kijelöl), ugyanakkor nem terjed ki a kitagadásról szóló nyilatkozatra (mint a negatív végrendelet egyik formájára), amellyel az örökhagyó megfosztja az örökös az öröklésre vonatkozó törvényes jogától és a kötelesrésze jogosultságától, mivel **az örökhagyó ily módon is végintézkedést tesz.**

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett **második** kérdésről:

1. Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy még nem lett megválaszolva az a kérdés, hogy melyik jog alkalmazandó az öröklésre abban az esetben, ha az örökhagyó 2015. augusztus 17-ét megelőzően több végintézkedést tett, és több állampolgársággal rendelkező személyről volt szó.
2. Az örökhagyó 2015. augusztus 17-ét megelőzően több végintézkedést is tehetett, és ha ezen idő alatt több állampolgársággal rendelkezett, akkor több olyan ország joga szerint is tehetett végintézkedéseket, amelynek ekkor állampolgára volt. Természetesen felmerül a kérdés, hogy e jogok közül a 650/2012 rendelet 83. cikkének (4) bekezdése értelmében melyik lesz az örökhagyó elhalálozásának időpontjában az öröklésre alkalmazandó jog. A kérdést előterjesztő bíróság abból indul ki, hogy az öröklésre alkalmazandó jognak annak a nemzeti jognak kell lennie, amely szerint az örökhagyó 2015. augusztus 17-ét megelőzően utoljára tett végintézkedést. Mivel tehát az örökhagyó L. K. a feleségével, E. K.-val együtt 1999. november 2-án a német jog szerint (német közjegyző előtt) tett közös végrendeletet, 2015. június

23-án pedig az örökhagyó a cseh jog szerint cseh közjegyző előtt tett kitagadásról szóló nyilatkozatot, a 650/2012 rendelet 83. cikkének (4) bekezdése értelmében az öröklésre alkalmazandó jognak választott jognak a cseh jogot kell tekinteni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett **harmadik** kérdésről:

1. **Egyrészt** a hivatkozott cikknek a jogirodalomban létezik olyan értelmezése, különösen a Németországi Szövetségi Köztársaságban, amely szerint a rendelkezés célja a jogbiztonság biztosítása lenne, és e célra tekintettel e szabályozást olyan esetekre is alkalmazni kellene, amikor az öröklésre irányadó jog módosítása következtében az örökhagyó nem veszítette el a végintézkedési képességét, hanem (csupán) e képesség gyakorlásának feltételei változtak meg. Ezen értelmezés szerint ebben az esetben is az eredeti végintézkedés időpontjában (a közös végrendelet megtételének időpontjában) alkalmazandó jog lenne továbbra is alkalmazandó a végintézkedés visszavonására vagy módosítására. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság elfogadja, hogy a 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdése szerinti végrendelezési képességet úgy kell értelmezni, hogy az kizárja, hogy az alkalmazandó jog utólagos megváltozása hatással legyen az adott személynek a végintézkedés módosítására vagy visszavonására vonatkozó képességére. Ez azt jelenti, hogy ha az örökhagyó képes volt végrendelezni, akkor mindig képes lesz arra, hogy az ilyen végintézkedést később bármikor visszavonja vagy módosítsa.
2. A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdése eredetileg a szóban forgó öröklési ügyhöz képest ellentétes esetből indult ki. Olyan helyzetről van szó, amelyben az örökhagyó, aki a végintézkedés időpontjában alkalmazandó jog szerint képes volt végintézkedés megtételére, az öröklésre alkalmazandó jog megváltozása következtében elveszítette a végintézkedési képességét, és így nem tudta visszavonni vagy módosítani a végintézkedését. Csupán a német jogirodalom (amelyre az elhunyt unokáinak jogi képviselője hivatkozott) alapján lehet e rendelkezés célja a jogbiztonság biztosítása (is), és e célra tekintettel az említett rendelkezés olyan esetekre is vonatkozik, amelyekben az öröklésre alkalmazandó jog megváltozása következtében az örökhagyó nem veszítette el a végintézkedési képességét, hanem (csak) e képesség érvényre juttatásának a feltételei változtak meg. A német jogirodalom szerint ilyen esetben is az eredeti végintézkedés megtételének időpontjában (azaz a házastársak közös végrendelete elkészítésének időpontjában) alkalmazandó jogot kell továbbra is alkalmazni a végintézkedés visszavonására vagy módosítására. Ezt az álláspontot azonban nem osztja mindenki. Végül, még M. Pfeifer is abból az előfeltevésekből indul ki, hogy ha adott

személy a végintézkedés időpontjában alkalmazandó jog szerint képes volt végintézkedés megtételére, akkor a későbbiekben bármikor módosíthatja vagy visszavonhatja e végintézkedést, függetlenül a módosítás vagy a visszavonás időpontjában alkalmazandó jog vonatkozó rendelkezéseitől. Ha az örökhagyó képes volt végintézkedés megtételére, mindig képes lesz arra, hogy az ilyen végintézkedést később bármikor visszavonja vagy módosítsa (Pffeifer, M., 173. o.).

3. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdéséből **nem következik**, hogy az örökhagyó végintézkedés megtételére vonatkozó képességének korlátozása „határozatlan időre” „állandósul” azon jog szerint, amely ezen örökhagyó utáni öröklésre lenne irányadó, amennyiben az öröklési szerződés megkötésének időpontjában hal meg, és pedig függetlenül attól, hogy az örökhagyó utáni öröklés egészére halála időpontjában irányadó jog szerint az örökhagyó jogosult volt az öröklési szerződést megszüntetni (felmondani vagy módosítani).
4. A kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy a 650/2012 rendelet 26. cikkének (2) bekezdése szerinti végrendelkezési képességet úgy kell értelmezni, hogy az kizárja, hogy az alkalmazandó jog utólagos megváltozása hatással legyen az adott személynek a végintézkedés módosítására vagy visszavonására vonatkozó képességére.

Az Obvodní soud pro Prahu 1 (prágai 1. sz. kerületi bíróság) nevében eljáró kijelölt bírósági megbízott előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtásával kapcsolatos keresetösségi jogáról

1. A 292/2013. sz. törvény 1. §-ának (1) bekezdése a következőket írja elő: E törvény értelmében a bíróságok tárgyalják és bírálják el az e törvényben foglalt jogkérdéseket. A 292/2013. sz. törvény 100. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: Ha ez a törvény másképp nem rendelkezik, az öröklési eljárásban az elsőfokú bíróság tevékenységét bírósági megbízottként a bíróság által erre kijelölt közjegyző végzi. A 292/2013. sz. törvény 100. §-ának (2) bekezdése rendelkezik azokról a kivételekről, amelyekre a 292/2013. sz. törvény 100. §-ának (1) bekezdése nem vonatkozik, és nem tartozik e kivételek közé az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Európai Unió Bírósága elé terjesztése, tehát arra a kijelölt bírósági megbízott is jogosult. A 292/2013. sz. törvény 101. §-ának (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik: A bíróság az eljárás megindítását követően végzéssel határoz a közjegyző kijelöléséről, e végzést pedig nem kell kézbesíteni.
2. A 292/2013. sz. törvény 103. §-ának (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A **közjegyzőt**, a közjegyzőjelöltet, a közjegyzői

gyakornokot és a közjegyzői alkalmazottat, aki más jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően alkalmassági vizsgát tett, **a hagyatéki eljárásban bírósági megbízottként eljárva megilletik mindazok a jogosultságok, amelyek a bíróságot mint hatóságot az igazságszolgáltatási jogkör gyakorlása során megilletik.**”

3. A 37/1992. sz. rendelet 90. §-ának (1) bekezdése a következőképpen szól: Az öröklés tárgyában hozott határozatban fel kell tüntetni a bírósági megbízott nevét, közjegyzői irodájának címét és azt a tájékoztatást, hogy a bíróság e személyt bízta meg azzal, hogy a hagyatéki eljárásban bírósági megbízottként járjon el. A jogorvoslati lehetőségre vonatkozó tájékoztatásban fel kell tüntetni a hagyatéki bíróság székhelyének címét és a bírósági megbízott közjegyzői irodájának címét, mint azt a helyet, ahová a jogorvoslatot be kell nyújtani. Az öröklés tárgyában hozott határozat írásbeli példányát a bírósági megbízott, a 358/1992. sz. törvény 24. §-ának (1) bekezdése szerint kijelölt közjegyzőhelyettes, a közjegyzői kamara által a közjegyző helyettesítésére a közjegyzői tevékenység ellátására kijelölt másik közjegyző vagy közjegyzőjelölt írja alá.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM